



บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานเลขานุการเฉพาะด้านวิชาการประชาสัมพันธ์ โทร. ๐ ๒๖๑๘ ๒๓๒๓ ต่อ ๑๑๔๖

ที่ นร.๐๒๐๑.๐๒/๑๑๕

วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง รายงานการประชุมคณะกรรมการมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๓

เรียน อปส.

๑. ตามที่มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ ในพระบรมราชูปถัมภ์เชิญ อปส. เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓ ณ ห้องประชุมจิระราชมุต สถาบันราชประชานุเคราะห์ กรมควบคุมโรค โดย อปส. มอบนางสาวสุภาพร ครุสารพิศิฐ นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ ในฐานะรักษาการผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านวิชาการประชาสัมพันธ์ เป็นผู้แทนเข้าร่วมการประชุม (เอกสารแนบ)

๒. ข้อเท็จจริง

๒.๑ การประชุมฯ มีศาสตราจารย์นายแพทย์ธีระ รามสูต ประธานกรรมการมูลนิธิฯ เป็นประธาน เพื่ออนุมัติแผนงบประมาณและโครงการต่าง ๆ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ จำนวน ๗,๙๐๖,๕๐๐ บาท หลังเห็นชอบในเบื้องต้นในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๓ แต่ให้มีการทบทวนแผนและโครงการอีกครั้งเพื่อการใช้จ่ายอย่างประหยัดและเหมาะสม สำหรับประเด็นการประชุมฯ มีรายละเอียดตามระเบียบวาระตามเอกสารแนบ โดยสรุปผลการประชุม ดังนี้

๒.๒ ที่ประชุมได้หารือถึงโครงการเร่งรัดการค้นหายุ้วโรคเรื้อนรายใหม่ในพื้นที่ที่มีความชุกของโรคสูงในอำเภอต่าง ๆ ทั่วประเทศ อาทิ การให้เงินสนับสนุนผู้ป่วยและ อสม. ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและการใช้สื่อใหม่ช่วยในการคัดกรองผู้ป่วย เช่น แอปพลิเคชันไลน์หรือ รหัสคิว อาร์ ที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับอาการของโรคเพื่อให้ผู้สัมผัสโรคสามารถตรวจสอบสังเกตอาการตนเองได้ โดยเชื่อว่า มาตรการเหล่านี้จะช่วยกำจัดโรคเรื้อนให้หมดไปจากประเทศไทยได้ภายใน ๑ ปี นับต่อจากนี้ ใกล้เคียงกับที่องค์การอนามัยโลกกำหนดเป้าหมายให้ปลอดโรคเรื้อนในปี ๒๕๖๓

๒.๓ มูลนิธิฯ กำหนดให้ชมรมจิตอาสาราชประชานุเคราะห์และเครือข่ายหน่วยงานเกี่ยวข้องแสดงความจำนงร่วมเข้าเฝ้าและทูลเกล้าฯ ถวายเงินรายละอย่างต่ำ ๕ หมื่นบาท ภายในสิ้นเดือนธันวาคม ๒๕๖๓ โดยขณะนี้ มีชมรมจิตอาสาฯ แสดงความจำนงแล้ว ๑๑ ชมรม และเมื่อครบกำหนดเวลาแล้ว จะดำเนินการขอพระราชทานกำหนดวัน เวลาเข้าเฝ้าสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ต่อไป

๒.๔ มูลนิธิฯ จะจัดกิจกรรมสร้างความตระหนักและความเข้าใจเกี่ยวกับโรคเรื้อนเนื่องใน “วันราชประชานุเคราะห์” ในวันที่ ๑๖ มกราคม ของทุกปีเพื่อรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ทรงมีต่อการดำเนินงานโรคเรื้อนในประเทศไทย

๒.๕ มูลนิธิฯ ได้จัดทำวิดิทัศน์“พลวัตรชุมชนบ้านกว้าง” จังหวัดพิษณุโลกเกี่ยวกับความเป็นมาของโรคเรื้อนและความเป็นอยู่ของผู้ป่วยโรคเรื้อนในนิคมโรคเรื้อนบ้านกว้าง ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งปรับเปลี่ยนเป็นนิคมโรคเรื้อนให้เป็นชุมชนปกติ ความยาวประมาณ ๑๙.๑๐ นาที

/๓.ข้อเสนอ...

๓. ข้อเสนอ

ในฐานะที่กรมประชาสัมพันธ์เป็นกรรมการมูลนิธิฯ จึงเห็นควรมอบหมาย สทท. สวท. สนข. สปข. ๑ - ๘ และประชาสัมพันธ์จังหวัดร่วมประชาสัมพันธ์การจัดงานวันราชประชาสมาสัย และเผยแพร่ วิดิทัศน์ “พลวัตรชุมชนบ้านกร่าง” ตามความเหมาะสม โดย ร.ผชช. ด้านวิชาการประชาสัมพันธ์จะเป็น ผู้ประสานงานข้อมูลต่อไปเพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติและแสดงให้เห็นถึงคุณูปการที่สถาบันพระมหากษัตริย์ มีต่อพสกนิกรชาวไทย รวมทั้งแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าของประเทศไทยในการกำจัดโรคเรื้อน และ ประชาสัมพันธ์ให้ผู้สัมผัสโรคเข้ารับการตรวจคัดกรองเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการกำจัดโรคเรื้อนให้หมดไป จากประเทศไทย ทั้งนี้ ได้แนบ รหัสคิว อาร์ สำหรับดาวโหลดวิดิทัศน์และบทวิดิทัศน์ “พลวัตรชุมชน บ้านกร่าง” มาพร้อมด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา



(นางสาวสุภาพร ครุสารพิศิฐ)

ร.ผชช.ด้านวิชาการประชาสัมพันธ์

ดำเนินการตามเสนอ

พลโท

(สรเรณีย์ แก้วกำเนิด)

อปส.

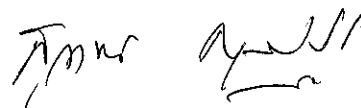
๒๘ ธ.ค. ๒๕๖๓

วิดิทัศน์ “พลวัตรชุมชนบ้านกร่าง”



เรียน ผอ.สทท., ผอ.สวท., ผอ.สนข., ผอ.สปข.๑-๘ และ
ประชาสัมพันธ์จังหวัด

เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป
จักขอบคุนยิ่ง



(นางสาวสุภาพร ครุสารพิศิฐ)

รักษาการผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านวิชาการประชาสัมพันธ์

๓๐ ธ.ค. ๒๕๖๓

สคริปต์วีดิทัศน์ “พลวัตรชุมชนบ้านกร่าง” จังหวัดพิษณุโลก

โดย ศ.นพ. อีระ รามสูต ประธานกรรมการมูลนิธิฯ

“ คนไข้โรคเรื้อนออกมาเพ่นพ่าน ขอทาน ถูกแยกออกไปจากสังคม สภาภาษาดั้งตั้งสถานพยาบาล พระประแดงขึ้นที่จังหวัดสมุทรปราการ เป็นโรงพยาบาลโรคเรื้อนแห่งแรกของประเทศไทย รัฐบาลไปดูแล สงเคราะห์แก่ผู้ป่วย ในปี ๒๕๐๓ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จไปตั้งสถาบันราชประชาสมาสัย ขึ้นที่โรงพยาบาลโรคเรื้อน พระประแดงเพื่อจะให้มีสถานพยาบาลสำหรับฝึกอบรม แพทย์ เจ้าหน้าที่ ให้เพียงพอ จึงเกิดสถาบันนี้ขึ้นและตั้งเป็นมูลนิธิราชประชาสมาสัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อจะได้ดูแลผู้ป่วย โรคเรื้อนทั่วประเทศ โครงการควบคุมโรคเรื้อนแบบใหม่เริ่มขยายงานตั้งแต่ปี ๒๕๐๐ โดยใช้ทีมเคลื่อนที่ เข้าไปตรวจค้นหาที่บ้าน เพราะเราสำรวจพบว่ามีผู้ป่วยทั่วประเทศ ๑๔๐,๐๐๐ คน อยู่ตามบ้านและ สังคมรังเกียจ โรงพยาบาลก็ไม่ยอมรับรักษา สถานือนามัยก็ไม่ยอมรับรักษา ก็เลยใช้ทีมเคลื่อนที่ไปค้นหาที่บ้าน ทำอยู่ประมาณ ปี ๒๕๐๐ – ๒๕๑๓ ในภาคเหนือ ภาคอีสานทั้งหมด ประมาณ ๔๐ จังหวัด ที่มีความชุกสูง ก็ค้นพบผู้ป่วยถึง ๑ แสน ๑ หมื่นคน หลังจากนั้นโรงพยาบาลก็เริ่มมีความรู้ ก็อบรมแพทย์ พยาบาล เขาก็ยอมรับเริ่มรับการรักษา ก็โอนมอบให้โรงพยาบาลตั้งแต่ปี ๒๕๑๔ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ขณะเดียวกันคนไข้เยอะ โรงพยาบาลรับไม่ไหวก็ตั้งเป็นนิคมโรคเรื้อนขึ้น เริ่มตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ มีทั้งหมด ๑๕ แห่ง ภาคเหนือ ๕ แห่ง ภาคกลาง ๒ แห่ง ภาคใต้ ๑ แห่ง และนิคมบ้านกร่าง พิษณุโลกก็เป็น ๑ แห่ง ในภาคเหนือ นิคมโรคเรื้อนเอาแนวคิดมาจากหมู่บ้านโรคเรื้อนเก่าให้เขาไปอยู่รวมกัน แต่รัฐบาลเป็นฝ่ายช่วยเหลือ ตั้งงบประมาณเป็นค่าอาหารและมีที่ดินให้เขาทำกิน เกษตรกรรมและ ส่งเสริมอาชีพให้เขาอยู่กัน อย่างมีสุขภาพชีวิตที่ดีพอสมควร และกลายเป็นนิคมที่อยู่เป็นครอบครัวมาโดยตลอด นิคมแต่ละแห่งอยู่ได้ ประมาณ ๒๐๐ – ๓๐๐ คน พอโรคเรื้อนลดลงจากความชุกที่ ๕๐ ต่อหมื่นประชากร ก็ลดต่ำลงเหลือต่ำกว่า ๑ ต่อหมื่น และลดลงเรื่อยๆ จนกระทั่งอยู่ในระดับที่เรียกว่ากำจัดได้เรียบร้อยคือต่ำกว่า ๑ ต่อหมื่น ตั้งแต่ปี ๒๕๓๗ เป็นต้นมา เพราะฉะนั้นในปัจจุบันเราพบคนไข้รักษาทั่วประเทศถึง ๑๔๐,๐๐๐ คน หายไปแล้ว เหลือเพียง ๑๕๐ คน ยังรักษาอยู่ ความชุกจาก ๕๐ ต่อหมื่น เหลือ ๐.๐๕ ต่อหมื่น ถือว่ากำจัดโรคเรื้อน ใกล้เคียงหมดแล้ว

องค์การอนามัยโลกประกาศว่า ปี ๒๕๖๓ ปีนี้ น่าจะปลอดโรคเรื้อนหมายความว่า ไม่มีคนไข้โรคเรื้อน ไม่นึกไม่ฝันว่าจะกำจัดโรคเรื้อนสำเร็จ ที่สำเร็จได้เพราะว่านำพระราชกฤษฎีกา ราชประชาสมาสัยมาใช้ เพราะท่านพระราชทานชื่อนี้เฉพาะงานโรคเรื้อนอย่างเดียว ราชประชาสมาสัย ราช ก็คือ กษัตริย์ ประชา คือ ประชาชน สมาสัย คือ พึ่งพาช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สะท้อนให้เห็นปรัชญาว่า ถ้าพระมหากษัตริย์กับประชาชนร่วมมือกัน โรคเรื้อนก็เลยหมดได้ ประการที่ ๒ คือ ยา พอปี ๒๕๒๔ เราก็วิจัย ก็พบว่าใช้ยาตัวเดียวต้องใช้เวลา ๓ ตัว คือ ไรแฟมพิซิน โคลฟาซิมีน และแดกพโซน กินยาไรแฟมพิซิน ๑ เม็ด ๖๐๐ มิลลิกรัม จะฆ่าเชื้อโรคเรื้อนที่อยู่ในตัวคนไข้ที่มีชีวิตตายภายใน ๓ สัปดาห์ แต่ก่อนการรักษา คนไข้ต้องใช้เวลาประมาณ ๖ ปี ถึง ๑๖ ปี ยาวมาก พอใช้ยา ๓ ตัวนี้ คนไข้ที่เป็นน้อยๆ ๖ เดือนก็หาย คนไข้ที่เป็นมากก็ใช้เวลา ๒ ปี คนไข้ลดลงเรื่อยๆ จนกระทั่งปัจจุบันเหลือเพียง ๕ ใน ๒ ล้าน ใกล้เคียงหมดเต็มที่แล้ว

ปัจจัยที่ ๓ คือเรื่องของการประชาสัมพันธ์ การให้สุศึกษา ซึ่งพอเรามีสถาบันราชประชาสมาสัย มีมูลนิธิราชประชาสมาสัยฯ มีกรรมการประชาสัมพันธ์ก็ประชาสัมพันธ์กันใหญ่ ประชาชนก็มีความรู้ เรื่องโรคเรื้อนเป็นอย่างดี โรคเรื้อนไม่ร้ายอย่างที่คิด หายสนิท หากรีบรักษา รีบมาตรวจก่อนที่จะพิการ เขาก็มาก่อน เพราะฉะนั้นการสื่อสาร การให้ความรู้สุศึกษาแก่ประชาชนให้มีความรู้ปฏิบัติตนถูกต้องก็เป็น ปัจจัยที่ ๓ ภายในไม่กี่ปีข้างหน้าโรคเรื้อนก็จะหมด เมื่อนิคมโรคเรื้อนต่างๆ คนไข้หายหมดแล้ว คนไข้ไม่พิการ เราก็มองว่านิคมโรคเรื้อนให้เป็นหมู่บ้านปกติ ก็ไปพยายามให้ความรู้แก่ประชาชนโดยรอบจนเขายอมรับว่าไม่มี อะไรหายหมดแล้ว นิคมก็ไม่ควรจะมีต่อไป ก็ตกลงกันหมด ทั้งกรมธนารักษ์ กรมควบคุมโรค กระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ก็สลายนิคมโรคเรื้อนทั่วประเทศให้เป็นหมู่บ้านโรคเรื้อนปกติ คน พวกนี้ก็กลับคืนสู่สังคมเรียกว่ามีสิทธิ ศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์เหมือนพวกเราทั่วไป เป็นประชาชนอยู่ใน สังคมได้

อันนี้ ถือเป็นความสำเร็จสุดท้ายของการกำจัดโรคเรื้อนสำเร็จ เมื่อทุกอย่างจบและสุดท้ายก็คือการ รักษาประวัติศาสตร์ของโรคเรื้อนให้อนุชนรุ่นหลังได้ทราบ เรียนรู้ หรือที่เรียกว่า Preservation of Leprosy เราก็อยากจะสร้างเป็นพิพิธภัณฑ์โรคเรื้อนขึ้นในนิคมโรคเรื้อน ในโรคพยาบาลโรคเรื้อน เราจะสร้างขึ้นที่ สถาบันราชประชาสมาสัย ที่โรงพยาบาลโรคเรื้อนพระประแดง ที่ภาคใต้ก็จะสร้างขึ้นที่นิคมโรคเรื้อนพุทธาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่อีสาน ก็จะสร้างที่นิคมโนนสมบูรณ์ จังหวัดขอนแก่น ภาคเหนือจะสร้างนิคมโรคเรื้อน บ้านกร่าง ไปเห็นที่บ้านกร่าง อดีตผู้คุมนิคมเขาเก็บทั้งอาคารไม้ ต้นไม้ ถนนหนทางไว้ดีมาก คิดว่าพิษณุโลก จะเป็นพิพิธภัณฑ์ ศูนย์การเรียนรู้และการท่องเที่ยวด้วย ก็คิดกันว่าน่าจะทำบ้านกร่างให้เป็นโมเดลสำหรับ นิคมโรคเรื้อนที่สลายเป็นชุมชนปกติแล้ว และก็เก็บประวัติศาสตร์ อนุสรณ์ของอาคารบ้านเรือนหรือ สถานที่กักกันขทานเก็บไว้เป็นแหล่งท่องเที่ยวและเรียนรู้ของนักศึกษาและประชาชนทั้งในและต่างประเทศ จะได้มาเรียนรู้ต่อไป อันนี้ก็จะเก็บมาไว้เป็นอนุสรณ์ว่าอดีตโรคเรื้อนมีความเป็นมาอย่างไร จนถึงปัจจุบัน กลายเป็นหมู่บ้านปกติได้เป็นความสำเร็จทั้งดงาม ”